

CSIKMEGYEI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Egész évre 6 koronára.
Félévre 3 koronára.
Egyes szám ára 14 fill. — Megjelen minden szerdán.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Vár-utca, hova a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések küldendők. — Kéziratok nem adhatók vissza.

HIRDETÉSI DÍJAK

első díjazású szerint lesznek megállapítva. Kereskedelmi és iparosok többszöri hirdetésnél árkétszemélyben részesülnek. Nyitár perit ora 30 fillér.

Székely értekezlet.

Közelebbről nagy székely értekezletre, ugy — mondhatni — székely országgyűlésre fognak összejönni az egyes székely községek kiküldöttei, hogy — a mint az Erdélyi Kárpát-Egyesület felhívásából olvassuk — ott a székely közgazdasági és közművelődési érdekeket gyakorlati irányban tárgyalják.

Elismerésünket fejezzük ki az említett és érdekeinktől távolálló egyesületnek, hogy az értekezlet összehozásának ügyét kezébe vette, s igaz örömmel üdvözljük vezetőségét, s élén az igen törekény és hozzáértő elnököt, báró Feilitschot, és azt kívánjuk, vajha az értekezlet tartása meghozná a kellő eredményt.

Azonban aggódunk és aggodalmunknak kifejezést is adunk. Mint a Petőfi jó öreg koresmárosa, ki — midőn őt fia vigasztalja, hogy majd jobbra fordul sorsa — csak fejét csóválja, mi is akként vagyunk. Hallgatjuk halgatjuk a szép szavakat, de nem hiszünk bennök, mert a nagy hibákat nehezen vagy nem lehet visszacsinálni.

A magyar székely nép évszázadok óta lakja bérczeit és rónáit; külön törvényei, külön közjogi és ma-

gánjogi intézményei voltak, melyek saját különleges viszonyainak legjobban megfeleltek. És a míg ő maga intéző sorsát, mintanép volt minden téren. Erényei a hadban és békében, egyaránt kimagaslók voltak.

Más idő jött. A kényelmi egyenlősítés sutba dobta a különleges székely jogi intézményeket, egyforma blankették jöttek dívatba s Dévénytől egész Gyimesig egyforma a kommandó. A régi erények sirba mentek tulajdonosaikkal, s az utánuk nőtt nemzedék satnyul, ocskul, élni nem tud, csak teng; járja szűkebb hazáját és Oláhországot — ugy van, mint a kirekesztett lélek: sem kinn, sem benn. —

Az új intézmények egy része sovánnyította ugy le ezt a népet. Sok olyan intézmény lett e népre is kiterjesztve, melyet, ha itt érvényben állott volna, ugyis meg kellett volna szüntetni. Különös, de így van. A mai nemzedék alig tudja, vagy egyáltalán meg sem tudja érteni, hogy az öreg szikulusok miért siratják egy a mulat, a 30 év előtti és még régebbi időket. A mai nemzedék nem érti a solajokat, melyeket a vének oly sokszor hallatnak: hiszen, uram jobb volt a német-világ! Az ifjabbak töprengenek, csak annyit látnak és ta-

pasztalnak, hogy rosszul megy az élet folyása, és hogy másképp kellene.

Sok a közteher és a szegény semmit sem lát belőle. Hát hogyan volna elégedetlen, amikor neki, kellene adni és tőle vesznek el? A filatot kiveszik a gyerek szájából, a eszmát a 3—7 éves gyerek lábából, a párnát a kised fejé alól, a tejet adó tehenet az istállóból; azután a jármot viszik el, később a belsőség kerül árverésre, és azután szabad a költözködés, akár Romániába, akár Amerikába!

Arányosítunk, tagosítunk. Az arányrészeket ki kell adni, nehogy a közérdek a magánérdeket megfojtsa. Tagosítunk mert tagjaink nagyok és ugy jobban gazdálkodhatnak. A tagosítási költség egy részét felemészti, s ha ki akarod fizetni, add el a birtokodat.

Kérdje meg bárki a székely gazdákat, hogy így van-e? A székely sohasem volt egészen magánjogi gondolkodású, most sem az, most is eleven érzéke van a közérdeknél, már ugy érteve, — hogy ő nemcsak magát szereti, hanem azt szereti, hogy éljen a nála szegényebb is, de ne csak önmagára utalva, hanem az ő segedelme mellett. Az ilyen arányosítás és tagosítástéle intézményeket a székely nép nemcsak fölösleges, hanem inkább káros intézmé-

TÁRCZA.

A mint a sors akarta.

Ira: Rezsendai Albert.

„Megenyhült a lég, virulni kezdett a határ, a vándor madarak visszaköltöztek, hogy újhol birtokukba vegyék régi fészkeiket, azaporításnak a a hidegebb évszak beálta előtt majd ismét távozzanak.

Az enybe idő beálta után nemsokára a fűrdő-évad is kezdetét vette. Május a legszebb hónap, midőn még minden növény, fű virág, fiatal lile, meghozta a fűrdőzni kívánók üdümét is.

A betegek egészségük helyreállítására, a kis és nagy urak a luxus-üzés végott fűrdőkre mentek.

A Léway család is T. bajorországi fűrdőt kereste fűl még pedig a nyaralás kedvéért.

Ang érkezett meg a Léway család, már is feltűnést keltett a fűrdőn idűző gavallérok sorában Anna a család büszkesége szépségével.

Ejjeli zenék, illatos levelek napirendben voltak.

Anna csakhamar megh. litotta a fűrdőn idűző férfiakat.

Volt valami szokatlan báj, mely magával ragadta a férfiakat, a tökéletes szépség, a finom modor mind hozzájárult diadálához.

Senkit sem tüntetett ki az ulvarlók közül, mindenkivel azonban egyformán kedves volt.

Egy alkalommal oly rého Bándi Rezső mutattak be, kinek láttára Anna elpirult és zavarba jött.

Bándi Rezsőnek barátai midőn távoztak irigykedve mondták:

— Rezső, Rezső! szerencsés vagy, jó esllag alatt születél!

Bándy Rezső gyakran megjelent a Léway családnál, hol nagyon szivesen látott vendég volt, különösen Annánál.

A leány imádatzerű szerelmmel esüngött rajta s midőn a férfi távozott legtöbbször könynyekben tört ki:

— Udvarias és semmi más, ő nem szeret engem, nem sejt, hogy rajongok érte . . .

Aztán folytató:

— Talán jobb is volna őt többé nem látni, küzelemben nem tudni, akkor talán megözünnek minden gyötrelm? . . .

Visszariadt a gond-lattól őt nem látni többé, de aztán szilárd elhatározással látott tervének kivitelezés. Szüleit rábírta a rögtöni távozásra és elutaztak.

Bándi Rezső bánulva hallotta a hírt s a hüzmecetert kérdéseivel ostromolta.

— Mely órában mentek el? . . . Hová utaztak? . . . Nem hagyott számomra semmi levelet, vagy üdvözlöt? . . .

— Nem uram semmit, kérdésimert felelet nélkül hagytak. A kisasszony siet és mégis ő sötétte leginkább az indulást, ez minden, a mit tudok — felelte a házimester.

Rezső szomorúan távozott, utközben többször mondogatta:

— Miért is halogattam, miért is nem mondtam, hogy szerettem! . . . Kéző már kéző! . . .

Másnap ő is ott hagyta a fűrdőt, visszautazott B. városba s minden idejét a művészetnek szentelte.

A nagy világi, a kitűnő udvarló, a valódi gentleman, zárkozott lett, nem érintkezett senkivel.

Műtermében szakadatlan dolgozott s a nagy munkában sokszor el is felelt étkezni, az öreg szolgáló émetetlenül vitte el ebédjét s ilyenkor solajtvja állt meg a művész háta mögött, kicsak festett, nem tudott, nem hallott semmit, mi körlütte történek.

Elhányagolta magát, sima arczán szakál nűvekedett, nem törődött semmivel, csak azzal a képpel, melyből egy nő körvonalai tűntek elő.

Az öreg Márta a kép láttára megosvalta fejét:

— Az én uram, bizonyosan abba a szép leányba szerelmes — adott kifejezést gondolatainak.

Midőn kéazon volt a kép, esetjeit, festékeit szúrta, a képet, mint valami házi oltárt elhelyezte s solajrt hozzá naponként, esükolgatta, üdvöt, boldogságot ott kereste.

nyeknek tartja, és ezek s az ezekhez hasonló intézmények behozatala ellen kellett volna annak idején állást foglalni.

Most sem késő a fellépés és mindenestre jobb most, mint soha, de mi aggódunk és azért aggódunk, mert sok intézmény már annyira meggyepesedett, hogy nehéz lesz azoknak isten hozzádot mondani, de nehéz lesz azok ellenében védelmi eszközöket szerezni is.

Kirándulás.

A csik somlyói római kath. főgymnasiumi ifjuság kirándulási egylete tanulmányutat rendez a következő tervvel:

A historilag nevezetes Piski, Vajda Hunyad, Gyula-Fehérvár helyek megtekintése; természetileg szép és iparáról híres Petrozsény vidékének beutazása; népművelés, művelődés történeti, technikai ismeretek szerzése.

Menetrend:

Május 11-én Csik-Szeredából ind.	8:56
" " " " " "	érek. 10:51
" " " " " "	ind. 7:48
" " 12-én Piski	érek. 5:45
" " " " " "	ind. 11:25
" " " Vajda-Hunyad	érek. 12:20
" " " " " "	ind. 2:10
" " " Petrozsény	érek. 9:05
" " 13-án Petrozsény	
" " 14-én Petrozsény	ind. 6:10
" " " Gyula-Fehérvár	érek. 1:30
" " " " " "	ind. 11:01
" " 15-én Csik-Szeredába	érek. 2:45

Költéségek:

Vasuti viteldíj: 11 kor. Napi költségek fedezésére (egy napra 2 k.) 10 kor. Zsebpénz tetszés szerint.

Megjegyzések: A vasuti viteldíjat, valamint a 2 korona napi költséget az előőknek május 5-ig le kell fizetni. Az utazásnál használandó jelvény: vízszintesen fekvő nemzetiszínű szalaggal a kabát baloldali kihajlásának közepére erősenített keresztalakú fenyőgaly.

A kiránduló egyesületnek itt közölt programjára különösen felhívjuk a szülők és tanügyi barátok figyelmét. A mult évből is tervezett az egyesület kirándulást, meg pedig Fiuméba, de kellő számmal nem jelentkeztek s így nem is is.

Az a női kép némán tűrte a csókokat s némelykor úgy tetézett a művészek, mintha mosolyogna.

Eltelt egy év s a magány néma esendjébe temetkező művész öreg családje kéréseinek engedett; elhatározta, hogy fűrdőre megy, magányban megrongált egészségét helyreállítani.

Élt szívében még a remény, hogy látha viszontlátja őt Annát.

Föltámadt a vágy és vele együtt az ember, nem volt már maradása; utazott.

Szakállát meghagyta régi vig ezimborái gnyolódása daczára is.

Kerülte őket, azok meg nevetve mondták: — Szenté! lett.

Ó csak téált, virágokat szedett, mivel aztán a fűrdőre is magával vitt képet díszítette fel.

Egy napon rendező s tájja közében egy fekete ruhába öltözött leányt pillantott meg, ki szembe jött vele. Rezső egy pillanattal megállott, gondolkodott, hogy kitérjen-e előle, mielőtt magát valamire határozta volna, már ott tornott előtte egy sápadt arcú hölgy, kinek sápadt arcához oly jól illett a fekete ruha.

Szólanul néztek egymást, nem szólt egyik sem. Csaknem egy időben szakadt keblükkel fel egy fájdalmas sóhaj.

Mit gondoltak, miért volt e sóhaj, ő, hát ki tudná azt megmondani?!

Egy másnak hervadt szépsége, a mult fájó emléke, vagy a visszontlátás csalta ki a kebel melyéből azt?!

Hajos volna azt megmondani.

került. Igaz, hogy a költségek is jóval nagyobbak voltak. A mostani kirándulás legközvetlenebb kapcsolatban van a tanuló szívével és lelkével. Minden magyar ember belsője meglöbbsen a Hunyadi név hallatára, ime ott a műsorban Vajda-Hunyad és Gyulafehérvár, Bemet és Petőfit bálványozzok ime ott van Piski, melynek hídjáról azt mondotta Bem, hogy ha e híd elveszett, Erdély is elveszett. Ha pedig valaki a technika mai fejlődését akarja látni a műiparban, a hányászatban, ott van Petrozsény.

Szándékosan emeltük ki még egyszer azokat a helyeket, melyeket a Kiránduló-Egyesület megakar látogatni. Ugy hallottuk, hogy idáig még kevesen jelentkeztek. Ennek oka pedig az, hogy ifjaink szűlői túlnyomó részben szegénysorsú földművesek, kik 21 korona áldozatot hozni nem igen tudnak. Természetes, hogy a kinek módjában áll, annak lelkiismeretbeli kötelességet élt elkölteni, hiszen egy ily kirándulás megnevelhetetlen hasznokat jár. De hát a szegény székely fiu mit tegyen? Hozzátok szólnak jó rokonok, tanügyi barátok. Igen soknak van közületek szegénysorsú tanuló rokona. Ha töltöb nem, legalább az utiköltséget ajándékozhatók szegény rokonoknak, hogy megérhesse az említett helyeket, a mi talán helyfoglalás lehet egész jövőjére. Egy ilyen exponált tanítványt ifjaink a lehető legfontosabb dolog a kirándulás. Azért ime most volna az ideje, hogy az intelligens társadalom, melynek a jötekegyezél iránt felelős, nemes szava van, önmagához következőesen felkarolná, segélyező szegény tanulóinkat. Oh mily bális talajban valnek gyűlölfeszőző az adakozás!

Mindentféle.

Tisztelettel kérjük lapunk azon tisztelt előfizetőit, a kik a mult évre előfizetési díjikkal hátréklában vannak, hogy azokat mielőbb beküldeni sziveskedjenek, a kik pedig előfizetni egyáltalában nem akarnak, sziveskedjenek a lappéldányokat ezután visszaküldeni.

— **Időjárás.** Április a szeles, bolondos áprilisnek a végén vagyunk már, azonban a tavaszról, a melyet a márciusi szép verőfényes napok oly szép színben állítanak élénk, nagyon furcsa fogalmakat alkotottak az áprilisi bolond szél, a hűség nem tavasz, hanem őszi esők, a gyéren szállingozó, majd meg sűrűbben hulló hópelyhek s az egről távozni nem akaró hófelhők.

— **Személyi hír.** Sz t u p j a s a m u a helybeli kir. ügyészeghez utjomon küvezett kir. ügyész a hivatali esküit tegnapelőtt tette le a kir. törvényszék teljes ülésében s a hivatal vezetését már át is vette. A kir. ügyész urat szívből üdvözöljük városunkban.

Néztek, néztek egymást, miglen árva fakadt mindkettő:

Aztán mint két gyermek ezirogatták egymást.

— De hát miért is kellett nekünk egymástól távol lennünk? — kérde Rezső.

— Miért? — Mert szerettem őnt és azt hittem viszont nem szerettetem, feledni akartam a magányt kerestem, hol arcom rögzeit elhervadtak s lassan véltom haladni a vég felé...

— Ha tudtam volna, hogy szeret, ő, nem eszertettem volna magamat, de magavisletéből mitsem következtethettem, hisz annyian udvaroltak kegyednek, gazdag férfiak, előnyös partiek valamennyien, hát mit remélhettem én, a szegény művész, kinek összes vagyona harmincz, negyven ezer koronát tesz ki, az imádott, a körülrajongott lánytál.

Mindketten elhallgattak. Az ünnepélyes esendbe még egy madárhang sem vegyült. A forró júniusi délután hosszabb időre senki sem vállalkozott a fűrdő vendégek közül, csak Anna és Rezső, kik fásult keblüknek nyugalmát keresték.

Nem zavart őket semmi sem... A viruló pompájú nagytermészet ülében álltak és könnyeztek. Miért?!

Mert betelt a szív édes reménye, mindinkább megvalósulni látszott a rózsaködlie burkolt jövő, álom; s a véletlen okozta öröm könnyekkel csalt a régen bándokodt szemébe...

Egy év alatt mennyi kin, néma fájdalom ömlött el a sziveken, midőn kibalt az egyéni

— **Halóköz.** Folyó hó 19-én hunyt el Csik-Tapolczán Csedő Tamás 1848/49 beli honvéd hadnagy és nyugalmazott törvényszéki írnok 78 éves korában. Halálát gyermekein kívül nagy számú rokonság siratja a közöttük Csedő István ügyvéd az elhunytban hátyját gyászolja. Temetése folyó hó 21-én délután volt örösi részvét mellett, mely végítésesézen a helybeli kir. törvényszék tisztviselői kara is szép számban jelent meg. Az elhunyt életét ki mint honvéd hadnagy szabadságharcunkban is tevékeny részt vett — a tiszta becsület jellemző. Az örök szeretet kiapudhatlan lángja virasazon sirja felett.

— **Főispáni évi vizsgálat.** Főispánunk B e c z e Imre aljegyző kiadételében a hó 22-én utazott el Gyergyó-Tölgyesbe, hogy onnan kiindulva sokkásos évi vizsgálatát megtartsa a közigazgatási járási hivataloknál és esetleg a körjegyzőségeknél. Ez a vizsgálat körülbelül 10 napig fog tartani.

— **Meghívó.** A „csiki római kath. ált. tanítóegyesület“ közönségsziki járásköre a szokásos tavaszi gyűlést f. évi április hó 30-án Csik-Mindszenten tartja meg, melyre a köri rendes és pártoló tagok, valamint a tanügyi iránt érdeklődő közönség tisztelettel meghívattak. Tárgyszorozat: 1. Reggel 9 órákor ének próba a kántorúrs lakban. 2. 9 órákor a Szentlélek segítőszül hívása és szent mise, mely alatt az egyesület dalköre, a Baka János karagya által 4 f. sz. írt: „Veni Sancte“, „Magyarok királyneja“ és „Lelkünk üdvössége“ kezdetű darabokat fogja énekelni. 3. „Ehresztó“ férfi négyes, előadja: a dalkör. 4. Gyakorlati tanítás tartanak: Wéger Ferenc és Novák Réza k. a. helybeli tanítók; előbbi a III-ik oszt. a szántanból, utóbbi olvasmányt tárgyalva tanít. 5. Előki megnyitó beszéd. 6. A mult ősön tartott gyűlési jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 7. A gyak. tanítások zártkörű méltatása. 8. „Milyen hatása van az önérelem fejlesztésének a nép erkölcsi és anyagi boldogságára?“ ezimű tételek behatóbb megvitatása. Körülményesebben kifejtve előadja: Fűtös Sándor tagtárs. 9. Előki jelentések. 10. Indítványok. 11. Mehezvetti tanácskozás. 12. Berkesztésül: „Induló“ f. négyes, énekl. a dalkör.

— **Főtárgyalások jegyzőke a csikszereadi kir. törvényszéknél.** 1901. ápril 26-án 1508/901 bf. sz. Balázs Antal zudi és 2 társa okirathamisítás büntette, 1341/901. bf. sz. Somodi Károly lopás büntette, 1403/901 bf. sz. Hajnal Péterné gondatlanságból okozott emberölés, 1425/901. bf. sz. Gergely Péter Jánosé felm. ágheli rokonon elkövetett könnyű testiézés.

— **Egy czikk a székselység érdekében.** A Kolozsvárt megjelenő „Fris Ujság“ vasárnapi számában a „Felesikák nyomora“ ezimben, Hankó Elemér tollából egy vezérezikk jelent meg, melyben czikkirő élénk szavakkal, a helyzet valódiságának megfelelőleg tünteti elő a felesiki nép

remény, fásulni kezdett a kebel és nem maradt a borogó lélekeknek semmi; csak pusztá sejtetem!...

— Menjünk, törte meg a csendet végre Anna, hadd örüljön leánya visszatért kedvének a mama is.

— Ugy, ugy! menjünk; talán ezzel is közelebb jutunk a boldogsághoz — felelte Rezső, s boldogan lépkedett az imádott lény mellett, aztán folytatta:

— Boldogságról beszélek, de hát szabad-e arról szólanom mikor?...

Nem felezhethe te a mondatot, mert egy kis kez szájára tapadt.

Anna keze volt.

— Ha innen vár boldogságot, ugy ne vonja kétségbe azt — szolt a leány szívére mutatva s csillogó fekete szemait szelíden emelte a férfiro.

Rezső meglátta a piczi kezezekét csótot lehet reá.

— Igen, onnan várom, a te szívedtől, édes anygylom!...

— Ugy, ugy!... Mondjuk egymásnak te, hisz oly bizalmas, oly jól hangzó édes szó az a te.

— Akarasz az enyém, az én kis nőm, feleségecském lenni te?... — kérde Rezső.

— Akarok a tied lenni, mert tudom, hogy szeretsz te — felelte a leány.

És mindig megnyomta a „te“ személyes névmást nevetett. Ő hisz oly kedves szócuka az a „te“ a szerelmes nőknél!...

(Vége köv.)

nyomorát a nyomornak a legelső orvoslásánál, megakadályozó eszközül hívja fel a kereskedelmiügyi miniszter úr Meltóságának figyelmét a madéfalva-gyergyói vasut kiépítésére, a melynek megkezdése munkát adna a csiki munkás népnek. Czikkirő ezeket a miniszterhez intézett egyenes kéressel így végzi: „Excellentiás Uram! Több ezer ajak imája, áldása kísérendő lépteit a nagy hállára kötelező le e becsületös népet — ha a madéfalva-gyergyói vonal építését izembe hozná s munkát adna a feleséki szegény szegényeknek.” Adja Isten, hogy e czikk szavai ne hangozzanak el a pusztába kiáltott a senki által meg nem hallott szövegként.

— **Uránia színház városunkban.** Kolozsváry József vasárnap egy tudományos estélyt rendezett Uránia színházával. A villamos gép segítségével az előtett szobában fehér lepelre vetített különböző látványosságok: mint Jeanette hajó szerencsétlen utja és Nansen tudós északi expedíciója, Olaszország és Norvégia nevezetességei, az egyes európai fejedelmek arczképei a végül a csillagászat körébe vágó mutatóvonalak: a nap, hold, föld s egyes egyéb csillagok járásai bár minden tekintetben nem is elégtették ki a szép számban egybegyűlt közönség várakozását, nem is keltekkel általános visszajelzést és elégedetlenséget, sőt egyes mutatóvonalak a közönség tetszésével is találkozott.

— **Szoborl Damjánichnak.** Szolnok városa indította meg a nemcs mozgalmat, mely hívatva lesz a csaták féltetésének, a hős Damjánichnak örök dicsőségét kifejezni, akkor, midőn egy szobor emeléseére gyűjténi kezdett. A szolnokiak által megkezdett gyűjtésnek nem szabad megakadnia, hanem laudaklatlan buzgalommal kell tovább folytania s hiszik, hogy nem lesz magyar e honban, a ki a magyar honért vértanúságot szenvedett idegen nemzetiségű hőnek szobrára ne adakozzék.

— **Új magyar találmány.** Egy feltűnő praktikus gépet talált fel Güzzy Árpád csikszereclai gyógyszerész és Békly Béla budapesti hirlapíró. Egy k a p a z u l a g é p e t készítettek, a mely gép egy kerékfordítása a papíroslapra helyezett gyógyszerpelt lógmontesen elzárja, a nélkül, hogy külön előre készített papirkapszulára lenne szükség. Tekintve, hogy a gyógyszernek papirkapszulába helyezése eddig időpaaralással járt és még így is csak a papirkapszulába való befúvással sikerült, mely befúvás — hygienikus szempontból — igen szigorú rendeletekkel van tiltva, az új k a p a z u l a g é p korszakalkotó újítást hoz be a gyógyszerészet terné. A feltalálók már be is nyújtották 3619 sz alatt találmányukat a magy. kir. szabadalmi hivatalhoz s ezzel egyidejűleg kérik Európa összes államaiban és Amerikában találmányukra a szabadalmi védelmet.

— **Új kávéház.** Jakab Ödön városi polgártársunk a Gál András-féle házat egészen átalakította s egy kényelmes kávéház céljainak megfelelőleg rendezte be úgy, hogy közönségünk izlésének mindenben megfeleljen. A kávéházat, mely május 1-jevel nyílik meg, s ünnepélyes megnyitása május hó 4-én lesz, ajánljuk közönségünk figyelmébe s hiszük, hogy annak tulajdonosa mindent el fog követni, hogy a közönség várakozása kielégítést nyerjen.

— **Újebb pénzhamisító banda.** Az aradi rendőrség a napokban egy már kiterjedt körben működő pénzhamisító bandát illet le, a mely halomszámra gyártotta a hamis 1 és 5 koronákat, meg az 1 frtos tallérokat s már régóta bucsátotta forgalomba azokat.

— **Az antizemitizmus — nem politika.** Weisz Dánielt, a Zsidó Híradó című hetilap szerkesztőjét az ügyesség sajtórendőri vétség miatt pörbe fogta, mert kanczió nélkül politizált. A törvényes az antizemitizmus kérdéséről tárgyzó czikkben nem látott politikát, a kimondta, hogy az antizemitizmus nem politika, hanem szociális kérdés. Ezzel az indoklással Weisz Dánielt fölmertette az ellene emelt vád alól. A Tábla más véleményen volt. A czikkben politikát látott és a szerkesztőt elítélte 6 napi fogházra és 120 korona pénzbüntetésre. Weisz az ítélet ellen a Kuriahoz folebbezett, a melynek 1. büntető tanácsa, Székács Ferencz bíró előadása alapján ma foglalkozott ezzel az ügygyel. A kuria váltanácsu megváltoztatta a tábla ítéletét s helybenhagyta az elsőbírósi felmentő ítéletét.

— **Általános államirki ügy nálunk,** mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és

kerti magvak gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak különösen impregnált csillaggyéji repamagjai ritkítják párujukat és őszre nem tévesztendők más utánzótt hasonló végjelgyű, de nem impregnált repamagokkal. A Mauthner-féle magok tehát felülnulhatatlanok és gazdának csak helyesen csokésznek, ha gazdaságiükletük mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

— **A férj hál parancsolata.** Mathews Helen János angol írónő, legújabb regényében a Ram Wild (Gresham) érdekesen mondja el nézetét a házasságról. Azt írja, hogy a házasság a nőnek egyetlen és legnagyobb boldogsága, de csak akkor, ha a férj megtudja őt érteni. Mathews Helen e czél eléréséhez a következőket ajánlja a férfiaknak:

Feleségemet lehetőleg keveset bízog engedjél. Ha bízogat, ne told az, a mit legelőbb férj eliben az esztelen tenni szokott: ne menj el bázulni. Az asszony elutója visolni férjének haragját, nevesedjél. Nevesedjél, csak társulást nem. Mindennap előfordul, hogy az asszony egyedül áll otthon. De milyen kínokat érez ez szegény lelkület! Miért nem tartja vissza az asszony férjét szép szíval könnyűvel? Az asszony oly korva a férjének, hogy ez elmentője magának képzelni, hogy ő men iri az asszonynak. Az ő elmentel: megöszja az asszonyt napjainkban.

Ha otthon marad, ne állj szótlanul, mint egy füstök, ne nézeljél környelint. Ha feleséged veszekedik, ne burkosozz, mely hallgatásba, hanem add neki vissza tisztosággal kamaatstul. A férj hallgatása fölfüggeszkergeti az asszonyt. Ha más férfival kezd szerelmi viszonyt, ugy ne színelj büszkeségedben vakágot. Vádatot a szeretőnek hallgatásodat környelingségednek jelölj vezi.

Soha mond feleségednek, hogy iragalmas van székéged. A mit közönségesen az asszony szeszélyének, nyelatalanságának és veszekedő kedvének nonnak, az valószéggel nem egyéb fölis elatörődi, vágyakozásod és annál a vak érzésed, hogy magára kell vonnia férjének figyelmét. Adj feleségednek megfelelő foglalkozást, de ne igyekszél hasztalanul az ő vérmérsékletét megjeitani.

Igereköz feleségedet apró figyelmességekben részesiteni. Apró figyelmességek ólad udvarlásának meghozzák a szerelmet. Apró mulasztások, piezika tiazarák megöszesítik a férj és feleség életét. Más férfiak sohasem felekednek meg az apró figyelmességekkel feleségeddel szemben.

Hízzelek a feleségednek.

Ne légy szent négy faladon kívül. Az asszonynak mindig azt kell hinnie, hogy más asszony-szerelmek tudnának beléle lenni. Milyet végképpen meg vagy szelidíve, nem leszel többé érdekes.

Légy gazdag és adj feleségednek annyi pénzt, a melyt csak akar. Az a férfi, kinek nincs pénze és a ki oly dolgokat kénytelen öle megtagadni, a melyek az élet kivánatosá teszik, az egyszerűen nem számít. Ha székébe szorítol kiadástul, ugy azt mondja a feleség, hogy nem vagy férj, mert a férj gondokoldik feleségéről, mint példánál X. és Y. Ezeknek a felajegése a legzselő ruhában jár pompá lakása van, nagy terezságot fogad.

— **Olvasónk figyelmébe.** Valódi Párker és Hubay glassé késztyük kaphatok Székelyvidy Sándor női és férfi divatüzletében Csik-Szereda (Hutter-azallalval szemben.) Hol minden e nemit árucikkiek a legolcsóbban beszerezhetők Szolid és pontos kiszolgálás mellett.

CSARNOK.

Hához.

Vagyodom utánad küző gyűtrelemmel,
Örökös sovargás el is epezt Érted,
Érted ver szívem minden lúktetés,
Pedig Te a dobogásat soha megnem érted.

Mikor megláttalak, mindjárt rabod lettem,
Belevesztél lelkem igéző szemébe,
Vagyódtam utánad s mégis... féltem Tóled...
Emlékszel-e, hogy remegett kezem a kezébe?

Aztan egyszer... később... Emlékszel-e arra,
Mikor megváltottam, hogy nagyon szeretlek?
Hogy lelkem lelkeddel üggyé, összerofott?
S mint az árnyék, el nem hagyalak örökké követlek

Hát mikor ajkaid, szűz, tiszta ajkaid
Oda tapadt égő, tikkadt ajakamra,
S piruló arczodat kebelemre rejtéd?
Mond édesem, én szerelmem emlékszel-e arra?

Rég volt, nagyon régen. Ugy-e elfeledted?
Lásd az én lelkemben híven él az emlék.
S míg Te más k a r j á b a n csak a jelen
[u e k é l z]
Addig én s multat özőm, s enyém minden emlék.

Tán soha szeretted, hamis volt a csókod,
Hamis volt a lelked, átnok a beszéded...
S én mégis szeretlek, Érted lúkt szivem,
Pedig Te a dobogásat soha megnem érted

II.

Tudtam én is valamikor pengetni a lantot...
Most... hiába próbálom, nem ad többé hangot.
Lantom szétfört s tóptott burján nem zendül már nóta
Pedig a szív zokogása tén a legjobb köta.

Szívem sajog, lelkem vérzik, Érted hull a könnyem,
Hoz a ki, mint én, szeretted, nem feledhet könnyem.
Szerettedek, ugy-e tudod, Tied volt a lelkem,
Ugy-e hiszed, hogy igaa volt mályéges szerelmem.

És most sorom meszai zűzött, el kell hagynom Téged
Nehéz válni, hiszen ajkad forró csókja eget.

Hogyha szavam, búcsú szavam fájó sohajba hal,
Hogyha sírány, mi lantomon fakad a s rőpke dal,
Ne gonyolj érte, ne nevesz — dalolni nem tudok
Dalom helyett a lelkem sir, fájó szívem zokog.

Megyek, mert sorsom elvezet, de lelkem itt marad,
Szívemben él ösis arczod fölümbe cseng szavam,
Langyos szélle fuvallmában érzem leheleted.
S bár elmenyök, azért mégis Veled vagyok, Veled.

Isten veled, Isten veled, el kell hagynom Téged,
Nehéz válni, hiszen ajkad forró csókja éget.

Nagy Demokot.

A temetők fai között.

Meg nem nyitnak rügyet, virágot
Még level nélkül minden ág:
Csakely perényi, a mi nekik
Az eljövő tavaszról felig
Ábrándokat, sejtelmét ad.

Köszölnek zord viharja
Nagy mostohán éltökre tört...
S még is, s mégis e zord viharba
— Móként lelkem sejtelmét hallja,
Még hisznek ök s remélnék ök!

Oh! mit vártok és mit reméltök?
Minden kihalt közöttök!
Mész nem nyit, elszava minden,
Halál kísért a földön, égen:
Mit remélhetek, beszéldjötök?

És ök felelnek: mit remélünk?
Elauozjuk majd neked is...
Ha majd, talán már nemokára!
Itt fogsz fektüni sírba, árnyba,
Megérted azt, hidd el te is.

Oh! szeretnék csak addig élni,
Míg e fakák új lombja lesz;
Híleg borongos s hús-álában
Meglátni fájó és nehéz.

A föld göröngye oly hideg még,
Hátja, rüge oly mostoha...
Csendes kiülés, kérve kérék!
Ne jöjj el még, erédj tova,

Majd akkor, akkor hogy ha zenél,
A bőredek felett s az új tavasz
Dombot, mezőt kiszinez újra
S örömré válik a panasz:

Midőn e fak itt újra élnek
S rüge és level új lombra vál
Midőn kakukki nyíl e halom
Akkor jöhetsz boldog halál.

Ott a túbörben, lombok alján
Ássátok meg majd síromat...
Ember ne jöjjön látogatni,
Feküdni békén hagyjanak,

Te légy velem csak szent természet,
Lombbal, viraggal végy körül...
Igy lelkem ott is feltalálja
A minék meg itt hisz, s örül.

Szabadhegyi Aladár.

Közgazdaság.

Románia iparánk fejlődése.

Két osztrák-magyar konzul jelentése Krajuvából és Gyurgyevo-ból, sok tekintetben igen érdekes adatokat szolgáltat. Az egyik érdekeség különösen az, hogy míg nálunk ipartermelés és fejlesztés céljából külföldieket hívunk be, oriai szubvenzió árán, addig Romániában magyar állampolgárok teremtek meg az ipart, még pedig egész normális úton.

A lapokat már bejárta az a hír, hogy Krajuván magyar hentesek létesítettek szalámgyárakat, melyek a közönséges magyar árut már ki is szorították Romániából. A konzuli jelentésből most azt is megtudjuk hogy Krajuván két posztogár van, mely a kézi szövőszékekből lassankint fejlődött mekhanikai üzemi. E két gyár tulajdonosa és munkásai oridei szászok. Későbbküvül más konzuli kerületben, sőt magában Bukarest-

ben akad még több hasonló eset, hoz tudjuk, hogy a magyar bevándorlók Romániába nagy részben iparosok, s kik itthon nem tudnak dolgozni. A legelső fotografus és a legelső könyvnyomtató Bukarestben magyar ember volt és a román főváros utcazen legakább is oly sürűn hangzik a magyar, mint a román szó. Nehéz válsággal küzd az utóbbi években a kis Románia és mégis sikerült neki több iparágat meghonosítani úgy, hogy csak a finomabb fajtaikat hozzák külföldről. A közönséges papirt oly mennyiségben készítik — hűsz csak a kámpulungi papírgyárban 300 munkás dolgozik, — hogy esakis a divatnak alávetett, luxuspapirt hozzadják külföldről. A cigarettapapirt tulajdonképen mon-pólium.

A cukorgyárak kizsírítják a magyar és osztrák cukrot, sőt a közönséges csokoládé és cukrozott gyümölcs is az országban készül. A petroléumipar órákat fejlődött és a petroléumot ittérre is használják. A szénét első sorban Angliából és csak másodsorban hozzadják a Dunán Délmagyarországból. A közönséges üvegáru szükségletét esaknem kizárólag a helyi ipar fedezi. Tükröt helyi anyagból Bukarestben készítenek.

Az egy pár év előtt Kelepvámban alakult parkettagyár már nem lirt megfelelni a megrendeléseknek és ezért 1900-ban egy másodikat alapítottak gózerére. Vasárut és gépeket, főleg mezőgazdasági gépeket főleg Magyarország importál. A kenderi tulnyomó részben Magyarországból kapják, a kész kútelárut nagy részét Németország szolgáltatója, míg a többi Moldvában készül. A bútortipart jobbról egészen megszűnt, mióta Avugában, Prédol mellett hajlított bútorgyár alakult és az egyéb bútort a galatzi, bukaresti és jászvárosi gyárak készítik. A kész ruhát esaknem teljesen Romániában készílik, épp úgy a kúszpáncsúgú cipőt. Hangszerekkel Csabországon és utóbban Németországon is látja el Romániát, pedig a budapesti hangszergyár elég fejlett, nagy és erős, hogy megpróbálhasson a versenyre. A szappan- és gyertyaszükségletet kizárólag a helyi ipar fedezi és esakis a finom papírszappant hozzadják Frankfurtból és Párisból. Magyarország gyertyaszükséglete még most is tulnyomon Bécsből és S. okerából kerül.

Ez a pár szerelvény is elég megmutatja, hogy mennyire törekednek Románia az ipari önállóságra, pedig mily keveses a pénzügyi helyzete. Nemcsak megnyílik az új vasúti összeköttetés Magyarországgal a Vöröstorny szorosán át, mely nagyon megrövidíti az utat Budapesttől Bukarestig. Vajjon ez az új útval nagyobb lendületet fog-e adni a magyar-román gazdasági forgalomnak vagy pedig csak könnyíteni fogja a magyar ember kivándorlását Romániába?

Felolvas szerkesztő és kiadótulajdonos:
Szoboda József.

HIRDETÉSEK.

T. ez.

Alulírott van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozni, miszerint **Csikvármegyében (Szereda, Gyakorlótér-utca 275. sz.) lakhelylyel**

Kőműves mesterséget

fogok folytatni és elvállalok minden e szakmába vágó építkezési és javítási munkákat, valamint tervek szerkesztését mércékelt árak mellett.

Ezen czéllal tisztelettel felkérem az igen tisztelt építetők közönséget, miszerint alkalomadtán szives látogatásukkal megtisztelni kegyeskedjenek.

Tisztelettel
Györfi Gyula.

Egy jó helyen levő és jó forgalmu üzlethelyiség (kóház) lakással együtt eladó, esetleg üzletembernek kiadó. Hol? Megmondja e lap kiadóhivatala.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Csik-Tapolczán**

Szobrász, műasztalos műhelyt

nyitottam, s ezen ágban bármily **butordarabok** készítését elvállalom, szavatosságot vállalván azoknak a legmagasabb igényeknek megfelelő előállításért.

Bármily alakban készíték: **varró-, szalon-, virág- és névjegy-tartó asztalkákat**, s különösen ajánlom a nagyérdemű közönségnek a **legelőnösabb kivitelű obédlió-asztalalmat**.

Elvállalom **künnvászerevények**, irodai, gyógyszerári és más üzleti berendezéseket s egyszóval mindazt, a mi egy műasztalos szaktudománya keretébe vág.

Már most is készítettem több dísz tárgyat, a melyek üzletemben bármikor meztelíthetők, s így már előre is meggyőződhetik az igen tisztelt vevő közönség arról, hogy pártolására és támogatására érdemes leszek.

Külföldön szerzett tapasztalatom és gyakorlati képességemmel oda fogok latni, hogy művészeti kiállításu butoraimmal biztosíthassam magamnak a n. é. közönség pártolását.

Maradtam a n. é. közönségnek mely tisztelettel

Juhász István,
szobrász, műasztalos Csik-Tapolczán.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Csik-Szeredában, Vár-utca 258. szám alatt**

Egy férfiszabó fiók-üzletet

nyitottam. Azon reményben, hogy a n. é. közönség új vállalatomban pártfogásával szerencsésülten fog, maradtam

kiváló tisztelettel

Hauptvogel Ferencz.

HAUPTVOGEL FERENCZ

férfiszabó-üzlete Brassóban,
fiók-üzlete Csik-Szereda, Vár-utca 258. szám

Ajánlja ósan felszerelt raktárát bel- és külföldi szövetekről mértékutáni elegáns

URI-RUHA

elkészítésére. Kétféle összeköttetésű által, melyeket szállítóimnál elértem, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy az anyagok már olcsó árakat még 15-20%al leszállítottam, hogy minden versenyt felülmúljak, szállítok:

1 zakó-öltöny finom sovint szövetből	40-50 korona.
1 zakó-öltöny finom kangaro szövetből	48-60 korona.
1 zakó-öltöny finom angol szövetből	56-68 korona.
1 szalag társalgási öltöny finom kangaro szövetből	55-70 korona.
1 szalon-öltöny finom kangaro szövetből	65-90 korona.
1 Ferencz József kabát öltöny fekete, azürke és kék, finom angol szövetből	70-90 korona.
1 finom tavaszi felöltő világos és sötét színben	30-48 korona.
1 tavaszi felöltő finom angol szövetből	52-66 korona.
1 nadrág finom szövetből	12-18 korona.
1 nadrág finom angol szövetből	16-22 korona.

Jótállás kifogástalan kivitelért.

Gyors kiszolgálás. Kiváló tisztelettel
Verecsényiékül árak.

Hauptvogel Ferencz.